

opusdei.org

Cesta ke stému výročí (II): Poslání Opus Dei v osobním rozjímání a kázání svatého Josemaríi

Tento druhý článek v sérii příprav ke stému výročí se snaží prohloubit a porozumět účelu a poslání Opus Dei na základě osobní meditace a učení jeho zakladatele.

05.11.2025

Po letech předtuch, modliteb a nadějí
svatý Josemaría 2. října 1928
pochovil, co od něj Bůh žádá.

Nadpřirozená síla onoho okamžiku
naplnila celý jeho život, hluboce a
rozhodně osvítila jeho cestu, aniž by
jakkoli rušila jeho svobodu, ale spíše
ji utvrzovala v poslání, které s plným
nasazením přijal. Říkal, že do té doby
nevěděl, co od něj Bůh chce. Nyní
konečně pochopil, že ho Bůh žádá,
aby šířil, jak chápat boj o svatost ve
světě, tj. upřednostňovat obyčejný
život a lidskou práci podporující
apoštolské a důsledné úsilí laiků.
Později prohlásí, že toto poselství,
jehož nositelem se od té chvíle cítí
být, je stejně staré a nové jako
evangelium.

„Obdržel jsem osvícení ohledně
celého Díla, když jsem si procházel
svoje poznámky. Dojatý jsem poklekl
– byl jsem v pokoji sám v čase mezi
přednáškami – a děkoval jsem Pánu.
S dojetím si vzpomínám, že v tom

momentu jsem slyšel bít zvony kostela Panny Marie Andělské (...). Uspořádal jsem si jednotlivé poznámky, které jsem si do té doby dělal.“ (*Důvěrné poznámky*, č. 306)

Když svatý Josemaría tuto Boží vůli *pochopil*, zjišťoval, zda již fundace zasvěcená tomuto poslání neexistuje, anebo zda se bude muset o ni postarat sám. Nějakou dobu mu také trvalo, než poznal, kdo by měl tuto novou instituci tvořit: zda pouze muži nebo i ženy, zda by měla zahrnovat kněze a jakým způsobem, jakou kanonickou strukturu by měla mít a s jakým závazkem. Dalo by se říci, možná trochu přehnaně, že 2. října 1928 se svatý Josemaría pevně rozhodl *být v Opus Dei a být Opus Dei*, aniž by ještě do *všech* podrobností věděl, co Opus Dei je. Byla to doba těhotenství, srovnatelná s dobou těhotenství matky, která ve svém lůně nosí nové stvoření, které miluje

a s nímž rozmlouvá, ale jehož tvář a barvu očí dosud neviděla.

Postupně poznávat, v čem tato cesta spočívala, jaká byla tvář nového stvoření, které přicházelo na svět, a mluvit o tom s Bohem, bylo v oněch letech hlavním zaměřením vnitřního života svatého Josemaríi. Opus Dei se formovalo v jeho duchovním životě, v jeho vztahu s Bohem, v jeho modlitbě a umrtvování. Začíná si ujasňovat jeho cíle a občas poukazuje i na prostředky k jejich dosažení. Prohloubit poslání Opus Dei a tak pochopit jeho charisma znamená poznat a vzájemně propojit různé cíle, o kterých svatý Josemaría rozjímá a komentuje je. To můžeme uskutečnit pouze tehdy, když vstoupíme do důvěrného života zakladatele, s úctou a vděčností Bohu. Tato cesta je postupně načrtnutá v jeho *Důvěrných poznámkách*, svědčící o jeho osobním dialogu s naším Pánem, na jehož

pozadí se postupně začaly utvářet zvyky, iniciativy a životní styly.

Smíření světa s Bohem

Dostupné poznámky, v nichž se poprvé zdají být definovány cíle nové fundace, pocházejí z roku 1931. Svatý Josemaría zmiňuje myšlenku rozšiřovat Kristovo království ve všech prostředích, vzdávat slávu Bohu a spolupracovat na spáse duší, pravděpodobně v návaznosti na encykliku Pia XI. *Quas Primas* (1925).

„*Christum regnare volumus*“, *Deo omnis gloria*“, *Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam*“. Těmito třemi větami jsou v dostatečné míře naznačeny tři cíle Díla: účinná vláda Kristova, veškerá sláva Boží, duše.“ (*Důvěrné poznámky*, č. 171)

„Cíle. Kéž Kristus vládne s pravou vládou ve společnosti. *Regnare Christum volumus*. – Hledat všechnu Boží slávu. *Deo omnis gloria*. –

Usilovat o svatost a zachraňovat duše: *Omnes cum Petro ad Iesum per Mariam.*“ (*Důvěrné poznámky*, č. 206)

Více než o geografické rozšíření království – i když i to je přítomno v každé nové iniciativě, která ve světě začíná – se zakladatel, zdá se, více zajímá o takové rozšíření, jež zahrnuje všechny okolnosti života a všechny profese. Je to poslání, které má zasahovat do všech oblastí lidské existence, zejména do každodenního života a práce. Přesně takový je obsah těchto *Božích slov* – jednoho Božího zjevení – ze 7. srpna 1931:

„Nyní pochopíme pohnutí onoho ubohého kněze, který již dávno pocítil ve své duši tato božská slova: *et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum* (Jan 12,32); a já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě. Zároveň jasně viděl, jaký význam chtěl Pán v té chvíli dát těmto slovům Písma:

Kristus musí být postaven na vrchol veškeré lidské činnosti. Jasně chápal, že při běžné práci na všech úkolech světa je třeba smířit zemi s Bohem, aby to, co je světské - i když je to světské - se stalo posvátným, zasvěceným Bohu, posledním cíli všech věcí.“ (*Dopis 3,č. 2*)

S přibývajícímí léty a postupným sepisováním *Dopisů*, *Instrukcí* a dalších textů, které měly sloužit jako základ pro mnohé z jeho kázání, zanechal svatý Josemaría svým dětem duchovní a intelektuální odkaz nové a konsolidované instituce. Lépe se tak vysvětlovaly cíle Opus Dei. Existuje mnoho textů, ve kterých používá sloveso *suscitar* (*vzbudit*) a připisuje ho Božímu působení. Je to milosrdná Boží láska, která dala za vznik Opus Dei, a to z konkrétních důvodů: tyto cíle tvoří rámeček jeho poslání.

Existuje nějaká ústřední myšlenka, která by mohla tyto cíle zrekapitulovat? Určitě existuje a snad by to mohlo být tvrzení, že Pán vzbudil Dílo, aby obyčejní křesťané mohli smířit své laické postavení občanů světa s hledáním svatosti a duchovního života, které by od nich nevyžadovalo, aby opustili svět a jeho dynamiku, a tak vyřešili určitý „spor“, který mnozí vnímali. A to přetrvává dodnes. Jinými slovy, Bůh vzbudil Dílo, aby *otevřením božských cest země* mohl každý usilovat o svatost, o plnost Božího synovství prostřednictvím obyčejného života chápaného jako místo obyčejné práce každého člověka.

„Když Pán dal vzniknout svému Dílu na zemi, přišel vyřešit tento konflikt v jeho kořenech a ukázal tak mnoha laikům, že právě ve světě, při vykonávání své profese nebo svého zaměstnání – v každé lidské činnosti – při plnění povinností svého stavu

se mají posvěcovat a pomáhat v posvěcování druhým; dává jim k tomu askezi, ducha plně sekulárního, prostředky už ne přizpůsobené, ale pro jejich situaci specifické.“ (*Dopis* 23, č. 18)

„Když Pán dal v těchto letech vzniknout svému Dílu, chtěl, aby pravda, že se všichni mají posvěcovat a že většina křesťanů se má posvěcovat ve světě a v obyčejné práci, nebyla nikdy neznámým pojmem nebo byla zapomenuta.“ (*Dopis* 3, č. 2)

„Opus Dei otevřelo všechny božské cesty země všem lidem, protože jasně ukázalo, že všechny ušlechtilé úkoly mohou být příležitostí k setkání s Bohem, a tak mohou proměnit lidskou činnost v božské dílo.“ (*Instrukce*, květen 1935 / 14. září 1950, č. 1)

Jsou to cíle, které tvoří rámec *poslání* Opus Dei a činí z něj *kvas* v církvi a v

životech lidí. Tímto kvasem není nic jiného než křesťanský život laiků, kteří svou prací proměňují pozemskou realitu *zevnitř*, jak o mnoho let později poukázal 2. vatikánský koncil (srov. *Lumen gentium*, č. 31). Nová instituce tak připomíná to, co bylo možná zapomenuto, oživuje to, co bylo vlašné, a zapaluje to, co bylo uhašeno. V církvi prostřednictvím svého poslání otevírá nové horizonty, probouzí nadšení a šíří pokoj a radost.

Abychom poznali, jak se identita a poslání nové instituce v osobním rozjímání svatého Josemaríi utvářely, vyzdvihují někteří autoři¹ důležitost výroků zakladatele Díla, když se tyto se zvláštní *vážností* uvádějí programovými prohlášeními: „Pán dal vzniknout svému Dílu, aby...“; „Přišli jsme připomenout, že...“; „Od 2. října 1928...“, atd. Nejde tu o náhodné nebo vysvětlující výroky,

ale jsou to výroky patřící k jádru šířeného poselství, a proto k jádru poslání, které od Boha obdržel.

„Přišli jsme říci s pokorou toho, kdo ví, že je hříšník a neznamená skoro nic – *homo peccator sum* (Lk 5,8), říkáme s Petrem – ale s vírou toho, kdo se nechává vést Boží rukou, že svatost není něčím pro privilegované: že Pán nás všechny volá, že ode všech očekává lásku: od každého, ať je kdekoli; od každého bez ohledu na jeho stav, profesi nebo postavení.“ (*Dopis 1, č. 2*)

„Je třeba stále znovu a znovu opakovat, že Ježíš se neobracel jen na nějakou skupinu privilegovaných, ale že přišel, aby nám zjevil všeobjímající Boží lásku. Bůh miluje všechny lidi a ode všech lidí očekává lásku. Ode všech, bez ohledu na jejich osobní vlastnosti, společenské postavení, povolání nebo zaměstnání.“ (*Jít s Kristem, č. 110*)

V těchto programových citacích se úloha práce obyčejných věřících křesťanů vždy přímo či nepřímo jeví jako místo setkání s Bohem, jako příležitost k uplatňování ctností, jako příležitost k apoštolátu a dobrému příkladu; v podstatě se práce jeví jako to, co umožňuje hledání svatosti *uprostřed světa*.

„Když Pán dal v oněch letech vzniknout svému Dílu, chtěl, aby už nikdy nebyla ignorována nebo zapomenuta pravda, že všichni se mají posvěcovat a že většina křesťanů se má posvěcovat ve světě, v obyčejné práci. Dokud budou tedy na zemi lidé, bude existovat Dílo. Tento jev bude vždy přítomen: že existují lidé všech profesí a řemesel, kteří hledají svatost ve svém stavu, ve své profesi nebo řemesle a jsou kontemplativními dušemi uprostřed světa.“ (*Dopis 3, č. 92*)

Zdá se, že díky tomuto světlu svatý Josemaría považuje za velký úkol, který je třeba naplnit, uspořádat svět podle Boží vůle; ba dokonce ho uspořádat znovu, protože podléhá Adamovu hříchu a našim hříchům. Tento záměr vidí realisticky, ne jako utopii, cíl ušlechtilý, orientovaný do budoucnosti, který je schopen motivovat a být oporou v plnění životních povinností.

„To není jen nějaký marný sen, toto všechno lze uskutečnit. Jen kdybychom se my lidé rozhodli chovat ve svých srdcích Boží lásku! Kristus, náš Pán, byl ukřižován a povýšením na kříž spasil svět a smířil Boha s lidmi. Ježíš Kristus připomíná všem lidem: *Et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum* (Jan 12,32; A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě); jestliže mě povýšíte nad všechny pozemské záležitosti, budete okamžik za okamžikem plnit své

povinnosti. Budete mými svědky v tom, co se zdá být velké, i v tom, co se zdá být maličkostí, *omnia traham ad me ipsum*, všechno potáhnu k sobě. Moje království mezi vámi se pak stane skutečností. [...] Přijmout křesťanskou víru znamená pokračovat v Ježíšově poslání mezi lidmi. Každý z nás musí být *alter Christus, ipse Christus*, druhý Kristus, samotný Kristus. Pouze tak se budeme moci dát do tohoto důležitého, velkého a nekonečného úkolu: posvěcovat zevnitř všechny pozemské struktury a vnášet do nich kvas vykoupení.“ (*Jít s Kristem*, č. 183)

Poslání Opus Dei tak přímo, a nikoli nepřímo, vstupuje do poslání církve Ježíše Krista, kvas uprostřed národů, aby se Boží království, již přítomné, ale *ještě ne plně* uskutečněné, šířilo po celé zemi. Právě to je poslání Syna, zvěčněné v dějinách Duchem a svěřené jeho církvi: sjednocovat,

usmiřovat a znovu uspořádat všechny věci a navracet svět Otci, v Synu, skrze Ducha. Pohled do budoucnosti, výslovně předaný sv. Pavlem a sv. Janem, ale přítomný v celém Novém zákoně a připravovaný Starým zákonem.

„Pán chce, abychom to byli my křesťané - protože máme nadpřirozenou odpovědnost spolupracovat s Boží mocí, protože On to ve svém nekonečném milosrdenství určil – kteří mají ve všech národech usilovat o obnovu narušeného řádu a vrátit časným strukturám jejich přirozenou funkci jako nástroj k pokroku lidstva a funkci nadpřirozenou jako prostředek, jak dojít k Bohu a spáse: *venit enim Filius hominis* – a my musíme následovat stopy Pána – *salvare quod perierat* (Mt 18,11).“ (Dopis 12, č. 19)

Konkrétní poslání v rámci obecného poslání

Je-li poslání Opus Dei chápáno jako účast na poslání Syna sjednotit a smířit všechny věci – zejména prostřednictvím práce, která je v lidské svatosti *stěžejní* – je pochopitelné, že svatý Josemaría ve svém kázání – veden Boží inspirací – trval na určitých zásadních bodech. Mimo jiné *význam Božího synovství*, bez něhož by tato účast nebyla možná; dále *důležitost křtu* pro důstojnost, kterou propůjčuje, a úkoly, ke kterým nás činí způsobilými, jakožto svátosti, která toto synovství v Duchu zpečetuje; dále *ústřední postavení mše svaté*, kde Syn jednou provždy na kříži usmířil svět s Bohem; a *pokora* jako nezbytná podmínka spolu s Kristem sloužit, protože logika vykoupení spočívá v tom, že pyšné zneužití svobody Adama je vyváženo

poslušností pokorného Jahveho služebníka.

Účel nové instituce má nezbytný apoštolský rozměr, protože je součástí *samotného poslání Syna*, ve kterém Duch svatý v dějinách a církvi pokračuje. Je tedy pochopitelné, proč svatý Josemaría od samého počátku tolik zdůrazňoval úkol evangelizace, který se od členů, jež se do Díla začlenili, požadoval, a dále odpovědnost, která z toho vyplývá: každý je povolán být apoštolem.

Poslání Opus Dei je tak vnímáno jako *zvláštní* poslání v rámci *všeobecného* poslání církve. Dílo spolupracuje na poslání, které bylo svěřeno celé církvi – uskutečňovat Království a vyzývat všechny muže i ženy ke svatosti – prostřednictvím zvláštního světla: umožnit, aby se toto povolání mohlo naplňovat *v kontextu* práce a běžných činností, a zároveň aby se

uskutečňovalo právě *skrze* tento úkol.

„Dcery a synové, jako součást Boží prozřetelnosti v péči o jeho svatou církev a při zachování ducha evangelia, svěřil Pán 2. října 1928 Opus Dei úkol objasňovat a připomínat všem duším příkladem vašeho života a vašich slov, že existuje univerzální výzva ke křesťanské dokonalosti a že je možné podle ní žít. [...] Bůh si chce posloužit vaší osobní svatostí, o kterou usilujete v duchu Díla, aby naučil všechny lidi způsobem jedinečným a prostým, co už dobře znáte: že všichni věřící, přivtělení křtem ke Kristu, jsou povoláni usilovat o plnost křesťanského života. Pán chce, abychom byli jeho nástroji, abychom připomínali – a také žili – že povolání ke svatosti je univerzální, konkrétní a není vyhrazeno pouze pro několik vyvolených, ani pro určitý životní stav, ani není podmíněno opuštěním

světa. Že každá práce, každé povolání může být cestou ke svatosti a prostředkem apoštolátu.“ (*Dopis 6, č. 25-26*)

Dokonce i v rámci poslání podporovat spiritualitu laiků, což je jistě úkolem celé církve a nejenom Opus Dei, si nová instituce inspirovaná Bohem zachovává své zvláštní poslání, jejímž středem je opět posvěcující a posvěcovaná práce.

„V rámci laické spirituality přináší zvláštní duchovní, asketická fyziognomie Díla myšlenku, děti moje, kterou je důležité zdůraznit. Od roku 1928 jsem vám nesčetněkrát řekl, že práce je pro nás osou, kolem níž se musí točit veškeré naše úsilí o dosažení křesťanské dokonalosti. Při hledání křesťanské dokonalosti uprostřed světa musí každý z nás nutně usilovat i o lidskou dokonalost ve své vlastní profesní práci. A

zároveň je tato profesní práce osou, kolem níž se točí veškeré naše apoštolské úsilí.“ (*Dopis 31, č. 10*)

Protože se jedná o zvláštní poslání v rámci všeobecného poslání, ti, kdo se podílejí na této nové fundaci, používají prostředky, kterými církve pečuje o křesťanský život svých dětí a které logicky zdůrazňují a uskutečňují i ostatní církevní instituce: život modlitby, časté přijímání svátostí, evangelizační horlivost, podpora křesťanské rodiny, šíření nauky učitelského úřadu atd. Tyto prostředky – nezbytné pro život a působení v církvi – nečiní zvláštní poslání Opus Dei zbytečným. Ačkoli jsou nezbytné pro spásu, Opus Dei dodává zvláštní důraz: snaží se je nasměrovat k posvěcování svých členů skrze práci a učinit z nich apoštoly, kteří se snaží směřovat pozemské struktury k Bohu. I když jsou v zásadě všichni pokřtění věřící povoláni k tomu, aby plnili toto

poslání uprostřed světa, zvláštním úkolem Opus Dei je osvěcovat tuto cestu a zažehnout v nich světlo, které jim umožní po ní kráčet. To je obraz, který si svatý Josemaría zamiloval: obraz zhaslé lucerny, umístěné doprostřed ulice, která opět svítí, jak má.

Jinými slovy, k podpoře již obvyklých prostředků k posvěcování křesťanského života *by nebylo třeba* zakládat Opus Dei. Tyto prostředky jsou v Opus Dei také přítomny, ale jako takové by neospravedlňovaly jeho poslání. Aby se tak stalo, je nezbytné, aby spolu s těmito prostředky byla poskytována přiměřená duchovní, intelektuální a apoštolská formace s cílem přetvářet svět a smiřovat ho s Bohem prostřednictvím práce a běžných činností, aby byl Kristus povýšen nad všechny pozemské záležitosti a vy jste si plnili okamžik za okamžikem své povinnosti a svědčili tak o Pánu

(srov. *Jít s Kristem*, č. 183). Uvádět do praxe prostředky křesťanského života bez toho, že bychom se zavázali ke všemu výše uvedenému, nestačí být součástí nového Díla, které chtěl svatý Josemaría započít. Proto se velká část jeho učení zaměřovala na to, že aby se člověk stal členem Opus Dei nestačí být dobrý, ale je nutné snažit se dobře pracovat.

„Profesionální práce —ať je jakákoli —se stává svítilnou, která bude svítit všem kolegům a přátelům. Proto obvykle opakuji těm, kdo se začleňují do Opus Dei, a moje tvrzení platí pro všechny, kdo mě posloucháte: vadilo by mi, kdybych slyšel, že někdo je mým dobrým synem, dobrým křesťanem, ale špatným ševcem. Jestliže se nebude snažit, aby se pořádně naučil svému řemeslu nebo aby ho svědomitě provozoval, nebude ho moci posvěcovat, ani nabídnout Pánu; a posvěcování

všední práce je stěžejním prvkem pravé spirituality pro ty, kteří, angažování ve světských záležitostech, chtějí být v důvěrném vztahu s Bohem.“ (*Boží přátelé*, č. 61)

V následujících článcích uvidíme, jak tato specifická záležitost, která určuje poslání Opus Dei v církvi, byla a je přítomna v charismatu, které Bůh dal svatému Josemaríovi, a také se blíže podíváme na to, jak on chápal pojem *obyčejné práce* s jejími nesčetnými aplikacemi v každodenním životě.

1 Srov. Antonio Aranda, *El hecho teológico y pastoral del Opus Dei*, Eunsa, 2021.

pdf | dokument generován automaticky z [https://opusdei.org/cs-cz/article/cesta-ke-stemu-vyroci-iii-poslani-opus-dei-v-](https://opusdei.org/cs-cz/article/cesta-ke-stemu-vyroci-iii-poslani-opus-dei-v)

osobnim-rozjimini-a-kazani-svateho-
jozemarii/ (02.04.2026)